

Rīgā

Dokumenta datums ir tā
elektroniskās parakstīšanas datums

Nr.1.8.-19

**Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko
lietu komisijas Latgales apakškomisijai**

*Par Rīcības plāns Latvijas Austrumu pierobežas
ekonomiskajai izaugsmei un drošības
stiprināšanai 2025.–2027. gadam*

Biedrība “Latvijas Pilsoniskā alianse” (turpmāk – LPA) ir iepazinusies ar Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk – VARAM) izstrādāto Rīcības plānu Latvijas Austrumu pierobežas ekonomiskajai izaugsmei un drošības stiprināšanai 2025.–2027. gadam (turpmāk – Rīcības plānu), konsultējusies ar biedrībām un nodibinājumiem, kas darbojas Austrumu pierobežas reģionā, un sniedz atzinumu. Aicinām Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas Latgales apakškomisiju atbalstīt šādus priekšlikumus:

- (1) Aicinām Rīcības plāna 1.1.pasākuma “Informatīvā telpa Austrumu pierobežā” trešo rezultatīvo rādītāju izteikt šādā redakcijā: **“(3) katrā Austrumu pierobežas pašvaldībā vai plānošanas reģiona mērogā paredzēts vismaz viens darbinieks, kas strādā ar pilsoniskās sabiedrības un līdzdalības jautājumiem, pārzina vietējās biedrības un nodibinājumus un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus un spēj mobilizēt vajadzīgā brīdī”.**

LPA ieskatā, esošais Rīcības plāna 1.1.pasākuma rezultatīvais rādītājs pilsoniskā dialoga stiprināšanai “Regulārs (vairākas reizes gadā) tikšanās formāts ar pierobežas pašvaldībām, lai nodrošinātu sadarbību un informācijas apmaiņu” nav precīzs un izmērāms, tādēļ ierosinām to aizvietot ar skaidri definētu un mērāmu rādītāju.

(2) Aicinām piešķirt papildu finansējumu Rīcības plāna 1.7. pasākuma rezultatīvo rādītāju sasniegšanai.

Šobrīd Rīcības plāna 1.7.pasākuma darbības rezultātus paredzēts sasniegt esošās Latvijas valsts budžeta finansētās programmas “NVO fonds” (turpmāk – NVO fonda) ietvaros. Taču LPA vērš uzmanību, ka jau šobrīd biedrībām un nodibinājumiem trūkst finansējuma, kas būtiski ierobežo un apgrūtina sektora iespējas veikt darbu sabiedrības labā. Straujā inflācija, “Aktīvo iedzīvotāju fonds” (Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) un Norvēģijas grantu programma) finansējuma beigas, Šveices EEZ atbalsta mehānisma finansējuma nepieejamība Latvijā un citi faktori rada būtisku biedrību un nodibinājumu finansējuma pieejamības iztrūkumu. Simptoms jau esošajam finansējuma trūkumam ir 2024.gada rudens lielais pieteikumu skaits NVO fonda projektiem, kas vairākas reizes pārsniedz pieejamo finansējumu. Ņemot vērā, ka jau esošais pieejamais NVO fonda finansējums ir nepietiekams, aicinām jaunām mērķētām aktivitātēm piešķirt papildu finansējumu.

(3) Aicinām Rīcība plāna 1.7.pasākuma punktu papildināt ar apakšpunktu: “(3) Austrumu pierobežas pašvaldības iesaista vietējās kopienas, biedrības, nodibinājumus un rīcības grupas civilās aizsardzības mācībās, lai organizētā pilsoniskā sabiedrība būtu apmācīta par to, kāda ir tās loma krīžu gadījumā, izprastu, kā pašvaldībā un valsts līmenī notiek krīžu vadība un tādējādi pašas izvērtētu savas iespējas, ko var dot krīžu pārvarēšanā”.

LPA vērš uzmanību, ka stabila, demokrātiskās vērtības balstīta un organizēties spējīga pilsoniskā sabiedrība ir nacionālās drošības un cilvēku drošumspējas jautājums (iekšējā un ārējā drošība), tāpat saliedēta un iekļaujoša sabiedrība ir priekšnosacījums Latvijas turpmākai ekonomikas attīstībai. Tādēļ Austrumu pierobežas pašvaldībām ir būtiski iesaistīt biedrības un nodibinājumus, vietējās rīcības grupas un kopienu līderus civilās aizsardzības mācībās, lai sekmētu iedzīvotāju informētību par krīžu vadības procesiem, stiprinātu sabiedrības noturību un starpsektoru savstarpējo atbalstu, kā arī ļautu operatīvāk apzināt vietējos resursus un vajadzības.

Latvijas Pilsoniskā alianse ir neatkarīga jumta nevalstiskā organizācija pilsoniskās sabiedrības un demokrātijas stiprināšanas jomā, kuras misija ir pārstāvēt pilsoniskās sabiedrības, tai skaitā biedrību un nodibinājumu kopējās intereses, kas balstītas uz demokrātijas pamatbrīvībām un cilvēktiesībām. Latvijas Pilsoniskā alianse apvieno vairāk kā 140 biedrus, kas kopumā aptver aptuveni 70 000 privātpersonas.

Direktore

(paraksts*)

Kristīne Zonberga



* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Putāne 29110932

lina@nvo.lv